

положення, які потребують певного корегування? Правильну відповідь на це запитання ми отримаємо лише зі спливом часу, маючи вже перші «плоди» праці у сфері кримінально-правового нормотворення корупційних кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Проект нового Кримінального кодексу України станом на 19 жовтня 2020 р. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2020/10/21/kontrolnyj-proekt-kk-19-10-2020.pdf>.

2. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / М. І. Хавронюк. – К.: Атіка, 2011. – С. 472.

Малиш Діана Геннадіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 3 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: доцент кафедри
економічної безпеки та фінансових
розслідувань Національної академії
внутрішніх справ, кандидат економічних
наук, доцент ***Грущенко О. А.***

КОРУПЦІЯ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ, ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ ТА ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Вже ні в кого немає сумніву, що корупція та нестабільна макроекономічна ситуація відлякує іноземних інвесторів від українських ринків. Іноземні інвестори покидають Україну саме через корупцію. У свою чергу, нестача інвестицій, як внутрішніх так і зовнішніх, є однією з центральних проблем, від якої потерпає українська економіка. Однак, звертаючись до іноземних інвесторів, український уряд, на думку багатьох експертів, недостатньо залучає внутрішні резерви для залучення інвестицій.

Позиції України в міжнародних рейтингах, які часто є важливим чинником для вкладення інвестицій інвесторами, теж не зовсім втішні. Динаміка показників свідчить про незадовільний стан інвестиційного клімату (гарантія прав власності, управління державними витратами), рівня корупції та інших показників економічної свободи. Також Україна входить до переліку 25 країн з «репресивною» економікою. Міжнародні рейтинги засвідчили, що не тільки війна є основною причиною низької інвестиційної активності, а й відсутність економічної свободи та високий рівень корупції.

В Україні створено гарантії захисту іноземних інвестицій. Для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, за винятками, передбаченими законодавством України та міжнародними договорами України. Для окремих суб'єктів підприємницької діяльності, які

здійснюють інвестиційні проекти із залученням іноземних інвестицій, що реалізуються відповідно до державних програм розвитку пріоритетних галузей економіки, соціальної сфери і територій, може встановлюватися пільговий режим інвестиційної та іншої господарської діяльності.

Законами України можуть визначатися території, на яких діяльність іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями обмежується або забороняється, виходячи з вимог забезпечення національної безпеки. Специфіка регулювання іноземних інвестицій у спеціальних (вільних) економічних зонах устанавлюється законодавством України про спеціальні (вільні) економічні зони. Правовий режим іноземних інвестицій, що встановлюється в спеціальних (вільних) економічних зонах, не може створювати умови інвестування та здійснення господарської діяльності менш сприятливі, ніж встановлені цим Законом.

Інвестиції, прибутки, законні права та інтереси іноземних інвесторів на території України захищаються її законами. Так, згідно з Законом від 10.09.1991 р. № 1540а-ХІІ «Про захист іноземних інвестицій на Україні» іноземні інвестори мають дотримуватися законодавства України та не завдавати шкоди її державним, соціальним та економічним інтересам. Держава не може реквізувати іноземні інвестиції, за винятком випадків стихійного лиха, аварій, епідемії, епізоотій. Рішення про реквізицію іноземних інвестицій приймає Кабінет Міністрів України. Компенсація, що виплачується в цих випадках іноземному інвестору, має бути адекватною та ефективною. Іноземним інвесторам гарантується перерахування за кордон їхніх прибутків та інших сум як у національній валюті, так і в іноземній валюті, що отримані на законних підставах. Іноземні інвестори можуть реінвестувати прибутки на території України. Іноземні інвестори сплачують податки, встановлені законодавством України.

Незважаючи на чинне законодавство у сфері інвестування, обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України демонструє впевнений спад з 2012 р. Інвестори звинувачують у падінні інвестиційної привабливості країни виключно український уряд, який неефективно бореться з такими явищами, як корупція і корпоративне рейдерство.

Аналіз вітчизняного законодавства щодо запобігання незаконному захопленню підприємств показує, що законів для протидії цьому явищу в Україні достатньо. Але вони досі не працюють належним чином. Нині мінімальний бюджет рейдера становить 150 тис. дол.: 30–80 тис. дол. – на підкуп державних чиновників; до 50 тис. дол. – на підкуп суддів з метою винесення ними неправомірних судових рішень; 10–20 тис. дол. – на оплату внесення змін у реєстр і скуповування акцій; 5–10 тис. дол. – на фінансування послуг з фізичного захоплення. Щорічний ринок приватизації та поглинань підприємств в Україні становить близько 3 млрд дол., з них – 60–70 % операцій (2 млрд дол.) є недружніми.

У літературі виявлено численні фактори, які визначають обсяг внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Це й обсяг ринків, забезпеченість природними ресурсами, політичні ризики, якість політичних інститутів та рівень корупції.

Нашій державі варто враховувати позитивний зарубіжний досвід залучення інвестицій, зокрема, країнами, у яких було розв'язано воєнні конфлікти. Яскравим підтвердженням є приклад Ізраїлю. У цій державі робота щодо залучення іноземних інвестицій відбувалася у двох напрямках – розвиток венчурного інвестування та інвестицій діаспори.

Дуже важливо відмітити і те, що Р. Пікашев сформував декілька підходів для поліпшення нестабільної ситуації, щодо припливу інвестицій в Україні, що пов'язано з корупцією.

Перша умова припливу інвестицій – інвестовані кошти мають «осідати» в Україні. Поки гроші не стануть в українських банках відчувати себе надійніше, ніж в офшорах чи Швейцарії, ні про які серйозні іноземні інвестиції мова йти не може.

По-друге, перш ніж отримати приплив інвестиційного капіталу треба забезпечити стабільність курсу української гривні. Стабільність грошової одиниці є чи не найважливіша базова функція держави, як функція захисту однієї з первинних прав і свобод людини – права матеріальної власності. Без стабільної валюти не може бути стабільної економіки, довгострокової економічної політики, тим більше припливу інвестицій.

Третя умова припливу інвестицій – має бути внутрішній ринок споживання продукції в межах купівельної спроможності якого і можливі відповідні обсяги інвестицій.

Четверта умова припливу інвестицій – розвинутий фондовий ринок із цивілізованими правилами виплати дивідендів. Широке залучення в інвестиційний процес широкого загалу українського населення є вихідною умовою припливу закордонних інвестицій.

П'ята умова припливу інвестицій – енергійне створення в Україні сучасної системи управління комерційними ризиками. Держава, добropорядний бізнес та громадянське суспільство мають невідкладно запровадити інтеграцію всіх зусиль щодо системного запобігання злочинним діям і відношенні інвестиційних коштів та інших проявів недобросовісної конкуренції. Особливу увагу слід приділити заходам протидії корупційним зазіхань на інвестовані кошти, до яких можна віднести:

- Здійснювати аналіз результатів проведених службових розслідувань (перевірок) з метою виявлення причин та умов вчинення корупційних правопорушень;

- Забезпечувати інформування правоохоронних органів у разі виявлення фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних правопорушень;

- Здійснювати моніторинг змін, що відбуваються у антикорупційному законодавстві;

– Забезпечення прозорості під час здійснення будь якої діяльності;

– Забезпечити безумовне виконання заходів, що прямо направлені на боротьбу з корупцією.

Узагальнююче все вище сказане, можна прийти до висновку, що корупція не є «основним» елементом інвестиційної діяльності, так само, як і будь якої іншої діяльності і її вдало і якісно можна побороти, при цьому задіявши лише декілька основних заходів, що значно могли б змінити ситуацію в країні.

Не дивлячись на те, що самі корупційні механізми вкоренилися досить глибоко у всі сфери людської діяльності, побороти її зрештою можна, і саме в сфері інвестицій, якомога якісніше це може бути здійснено за умови прозорого здійснення діяльності, безумовного підтримання закону та виконання всіх заходів, що в свою чергу націлені на безпосередню боротьбу з корупцією, постійно контролювати та здійснювати моніторинг діяльності суб'єктів різних сфер діяльності, які задіюються при інвестиційній діяльності, а також вчасно інформувати відповідні органи про вчинені корупційні правопорушення, що і може стати міцною фундаментальною основою, до побудови без корупційної держави, не тільки під час здійснення інвестування.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції».
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Дударець Д. В. Джерела міжнародно-правового регулювання інвестиційних відносин в Україні / Д. В. Дударець // Судова апеляція. 2016. № 2. С. 90–100.

Марченко Олена Львівна,

здобувач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ

СУБ'ЄКТИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА, БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ, СТАНДАРТІВ І ПРАВИЛ ПІД ЧАС БУДІВНИЦТВА

На сьогоднішній день корупція нажаль є широко розповсюдженим явищем, та викликає занепокоєння серед громадськості як в середині держави, так і за її межами. Це негативне явище одночасно розповсюджене як у державній сфері, так і серед бізнесу. Не становить виключення і сфера будівництва, оскільки враховуючи її розгалуженість, масштабність, кількість процесів, які вона охоплює, а також беручи до уваги форми і методи роботи будівельних організацій – усе це робить сферу будівництва надто чутливою та вразливою з точки зору корупційної складової. Корупція у сфері будівництва можлива на різноманітних рівнях, наприклад це може бути